

INDKOMSTMOBILITET 2. juli 2022

DEBATINDLÆG

Flertallet af de 10 procent rigeste var også blandt de rigeste i 2010

Skrevet af

Lars Andersen

Direktør

Lav indkomstmobilitet er et problem for et samfunds innovation og velstand.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hvordan går det med indkomstmobiliteten i Danmark? Det er et af de spørgsmål, vi stiller i en ny større [rapport](#) om ulighed. Rapporten viser, at det halter med mobiliteten i særligt toppen af indkomstfordelingen.

Til at forstå dynamikken mellem indkomstgrupper giver det god mening at opgøre indkomstmobilitet via det, der i fagtermer kaldes en "[transitionsmatrice](#)". Den kan nemlig ret tydeligt kortlægge, hvor mange af de rigeste, der også var blandt de rigeste i 2010.

” *Det vidner om en indkomst-top, der er en relativt lukket klub. Dertil kommer, at under otte procent af personerne i 10. decil var blandt den fattigste halvdel af befolkning i 2010.*

Direktør Lars Andersen

På baggrund af data fra Danmarks Statistik kan vi rangordne alle personer i befolkningen ud fra deres personlige disponible indkomst. Derefter kan vi inddele dem i ti lige store grupper, decilgrupper. Det udsnit har vi lavet i 2020. Derefter har vi undersøgt, hvilken decilgruppe personen lå i ti år tidligere (2010). Derved kan vi se, hvordan personerne har bevæget sig mellem decilgrupperne – og for eksempel lokalisere, hvor mange gengangere der måtte være i de enkelte decilgrupper. Opgørelsen tæller ikke studerende.

Flertallet af de rigeste i 2020 var også blandt de rigeste i 2010

Tabellen viser en transitionsmatrice for indkomstdeciler opgjort på baggrund af disponibel indkomst fra 2010 til 2020. Rækkerne i venstre side angiver indkomstdecilen i 2010, mens kolonnerne øverst angiver indkomstdecilen i 2020.

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
1. decil	37,8%	14,8%	11,5%	9,1%	7,6%	6,3%	4,9%	3,5%	2,6%	1,9%
2. decil	24,1%	28,3%	17,1%	10,4%	6,3%	4,6%	3,5%	2,6%	1,9%	1,2%
3. decil	11,7%	19,4%	26,9%	16,0%	9,2%	6,3%	4,3%	3,0%	2,0%	1,2%
4. decil	8,1%	11,8%	15,5%	21,1%	15,9%	10,9%	7,4%	4,8%	3,0%	1,5%
5. decil	5,8%	8,2%	9,2%	14,0%	20,0%	16,6%	11,9%	7,7%	4,5%	1,9%
6. decil	4,2%	6,3%	6,6%	9,5%	14,3%	19,3%	17,3%	12,4%	7,4%	2,8%
7. decil	3,0%	4,7%	5,3%	7,5%	9,7%	14,9%	20,2%	18,5%	11,7%	4,5%
8. decil	2,2%	3,2%	4,0%	6,1%	7,8%	9,9%	15,8%	22,7%	19,9%	8,4%
9. decil	1,6%	2,1%	2,6%	4,3%	5,9%	7,4%	9,8%	17,0%	29,3%	20,1%
10. decil	1,5%	1,2%	1,3%	2,2%	3,0%	3,8%	5,0%	7,7%	17,7%	56,5%

Anm.: Opgjort for fuldt skattepligtige personer på 18 år og derover med positiv disponibel indkomst i 2010 og 2020. Studerende er udeladt fra opgørelsen. Inddeling i indkomstdeciler på baggrund af personlig disponibel indkomst.

Tabel: • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Transitionsmatricens yderste højre kolonne er interessant læsning:

56,5 procent af personerne, der er blandt de 10 procent rigeste (10. decil), lå i samme decilgruppe ti år tidligere. Samtidig var 20,1 procent af den rigeste tiendedel i 2020, blandt de næstrigste (9. decil) i

2010. Med andre ord var mere end tre ud af fire i den rigeste tiendedel blandt top-20 procent i 2010.

Det vidner om en indkomst-top, der er en relativt lukket klub. Dertil kommer, at under 8 procent af personerne i 10. decil var blandt den fattigste halvdel af befolkningen i 2010.

I midten af indkomstfordelingen er udskiftningen langt større, mens der i bunden er en relativt stor gruppe, der hænger fast, selvom udskiftningen trods alt er større end i toppen.

Det er hamrende vigtigt, at der er indkomstmobilitet i et samfund. Indkomstmobiliteten kan ses som en indikator for graden af social arv, herunder negativ social arv, som vi alle vel gerne vil være foruden.

Afstandene mellem danskerne vokser

Vores rapport viser generelt et bekymrende billede: Afstandene mellem danskerne vokser. Både økonomisk og geografisk.

Indkomsterne de seneste ti år er godt nok vokset på tværs af alle indkomstgrupper. Det gælder særligt i det senest opgjorte år, 2020, hvor alle decilgrupper har haft [indkomstfremgang](#). Men over tid er der stor forskel på danskernes indkomstfremgange. Særligt den laveste gruppe i samfundet halter fortsat efter. Mens de 10 procent rigeste havde en indkomstfremgang på cirka 30 procent fra 2010 til 2020, havde de 40 procent fattigste en indkomstfremgang på cirka 10 procent af deres disponible indkomst.

” Vi må ikke tage den sociale mobilitet for givet. Vores samfundsmodel er opbygget gennem årtiers kampe og reformer, og det skal vi passe på. Afstandene mellem de rigeste og fattigste vokser.

Direktør Lars Andersen

Samtidig ligner vores nabo i højere grad os selv. Særligt [den rigeste halvdel af befolkningen klumper sig mere sammen](#), hvilket især er et fænomen blandt den rigeste del af befolkningen i København og omegn, hvor det sker væsentligt kraftigere end på landsplan. Selv vores børn møder sjældnere klassekammerater på tværs af sociale skel. Færre og færre skoler er [blandede](#), hvilket truer vores børns forståelse for andre mennesker på tværs af sociale lag.

Alt det betyder, at det danske samfund, som vi kender det, er under pres. I Danmark har vi en helt unikt velfungerende samfundsmodel med en høj grad af tillid, sammenhængskraft og – i et internationalt perspektiv – en lav grad af ulighed. Med gratis adgang til uddannelse øger vi den enkeltes muligheder for at forfølge sine mål – uanset social baggrund. Det er en motor for at sikre den sociale mobilitet. Det betyder, at vi i høj grad udnytter landets talentmasse, hvilket er med til at sikre innovation og velstand nu og i fremtiden.

Men vi må ikke tage den sociale mobilitet for givet. Vores samfundsmodel er opbygget gennem årtiers kampe og reformer, og det skal vi passe på. Afstandene mellem de rigeste og fattigste vokser.

Samtidig ser vi, at alt for mange unge ikke får en uddannelse. Faktisk er det en stigende tendens, og alene den udvikling skubber bag på en skabelse af et A- og et B-hold.